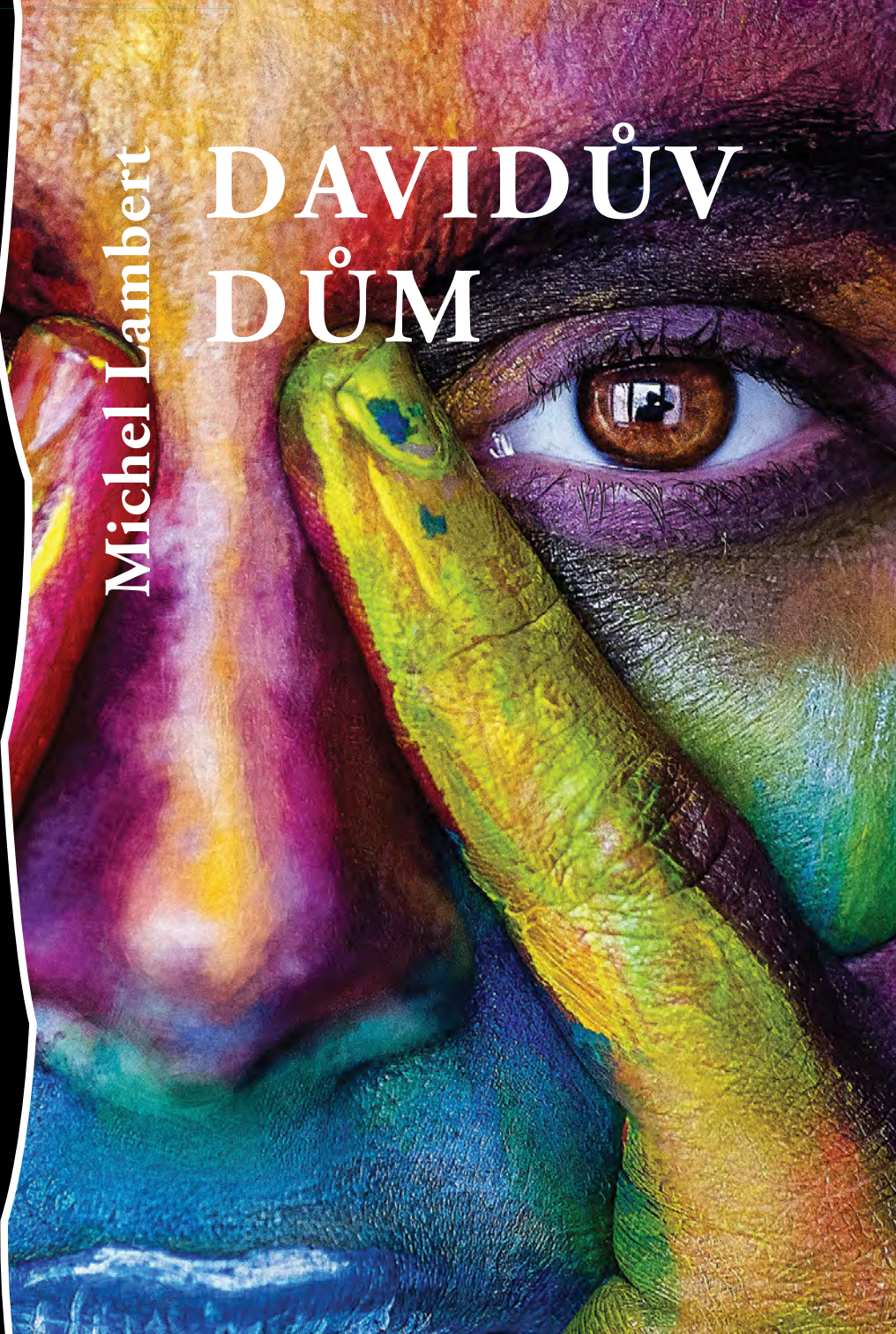

Michel Lambert

DAVIDŮV DŮM

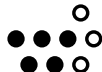

Michel Lambert
DAVIDŮV DŮM

VOLVOX GLOBATOR

Michel Lambert
DAVIDŮV DŮM

With the support of the Federation Wallonia-Brussels.

Wallonie - Bruxelles
International.be

© Éditions de Rocher, 2003
Translation © Tomáš Kybal, 2018
ISBN 978-80-7511-393-1
ISBN 978-80-7511-394-8 (epub)
ISBN 978-80-7511-395-5 (pdf)

Onoho jara, kdyby ho dali do frcu, moc by za něj nebylo. Stejně tak se to dalo říct o spoustě dalších životů, zachycených za zvláštních okolností. Třeba o tom Daniellině, kdo by o něj stál, onoho dne, kdy ji Martial náhodou potkal na ulici du Bailly? Mladá žena seděla v prudkém lijáku přímo uprostřed chodníku, se dvěma obrovskými taškami vedle sebe. Nehybná jako socha. A jak už asi dlouho? V nastupujícím večeru ji bylo sotva vidět, ostatně Martial si napřed myslel, že je to nějaká optický klam; popelnice povalená větrem, nebo nějaký chlápek, co uklouzl?

Instinktivně v chůzi zpomalil.

Po chvilce váhání přešel přes ulici, vmísil se do proudu chodců, který byl v tom dešti chaotický, a došel k nešťastnici.

A to už se nad ní sklání a klade jí tu pitomou otázku, jestli jí něco není. Protože vypadá, že ho neslyšela, s pohledem ztraceným v dáli, někam ke kostelu sainte Trinité a až někam za něj, naléhal o něco hlasitěji. Nemůže jí pomoci, někomu o ní dát vědět? Žádná reakce. A tak jí, přes smíšený pocit strachu a znechucení, položil ruku na rameno, stiskl ho přes látku její červené větrovky, několikrát za sebou, pokaždé trochu silněji.

„Takhle tady umřete,“ zašeptal jí do ucha laskavým hlasem, co možná jemným, ale zdálo se, že ona na to zvysoka kašle – jí je to srdečně fuk – kýchání, kašláním, chcípání na místě. I ty jeho pitomé otázky, jeho péče.

Dál trpělivě tiskl mladé ženě rameno, zatímco její odpor slábl, vyloženě zbytečně se jí vypytaval, povzbuzoval ji a pak, když mu došly argumenty, zmlkl.

„Víte, všechno přejde,“ nadhodil v posledním pokusu.

Jeden by myslel, že mluví s nějakým přízrakem. V jistém smyslu to přízrak byl. Příšerně bledý. Martial vzdychl. Sundal

si čepici, nasadil ji nešťastnici na hlavu a pohladil ji po studené, mokré tváři. Už se chystal odejít, nechat ji tam na chodníku, trápenou kdoví jakým neštěstím, když tu v náhlém popudu popadl její dvě tašky.

Odešel deset, patnáct, dvacet, padesát metrů. Blafoval jako v pokeru. Se Sergem to někdy fungovalo. Jedna šance z pěti, ze šesti.

Hlavně se neotáčet. Tohle Martial dobře znal. Šel dál po ulici, rychlými kroky. Jestli ho chce chytit, ať si popoběhne. Dobrá. Teď, když cupitala vedle něj, maličko zadýchaná, s obličejem osvětleným světly z výkladů, pozoroval, že je větší než on, ale on nijak zvlášť vysoký nebyl. Z profilu krásná holka. A mladá. Nanejvýš tak pětadvacetiletá. Jaké hoře ji tam asi přivedlo?

Následovala ho potichu jako pejsek svého pána, zase s prázdným, bůhví kde bloudícím pohledem, avšak podařilo se mu ji vytrhnout z toho zatraceného chodníku. To už bylo něco. Teď jen aby té výhody využil a nic neuspěchal. Krok za krokem.

Za rachotu starého železa projela přeplněná tramvaj.

I oni se jako po kolejích ocitli na konci ulice, naproti kostelu sainte Trinité, jehož nažloutlá masa připomínala obrovský hrad z písku. A pořád ani slovo z její strany. Martial položil tašky na chodník a ohromeně zkrřížil paže. Obličej měl zmáčený, po krku se mu řinuly čůrky vody a zatékaly mu za límec košile. Náhle se dal do smíchu jako kluk, z té povodně, z toho, jaký jsou podivný pár. K jeho velkému překvapení se rozesmála i ona, nahlas a silně, moc nahlas, až moc nahlas, a pak se rozvzlykala.

Samozřejmě.

Nemohl se uchýlit k ničemu jinému, než ji vzít do náručí, kde se mu podvolila, zmítaná drobnými záchvěvy v sílícím ohlušujícím dešti. Ani pouliční provoz neslábl, odevšad se ozývalo čím dál tím delší a čím dál zuřivější troubení.

„Není to žádná sláva,“ řekla konečně.

Teda ne, nebyla to žádná sláva. Mechanicky přešli přes ulici de l' Amazone a snažili se vyhybat loužím, ale nemělo to žádný smysl, z obou dvou jen crčelo a byli zmáčení od hlavy k patě, a smysl nemělo ani obejít kostel a vrátit se do výchozího bodu. Martial náhle pocítil v pažích váhu obou tašek a na ramenou ještě těžší absurditu té situace.

Než aby si hrál na milosrdného Samaritána, proč radši z nějaké hospody nebo krámu nezavolal na pohotovost?

Přemohl se.

„Kdybyste mi aspoň řekla, kam chcete jít.“

„Na nádraží.“

Na nádraží! Ale ona se k nádraží otáčela zády! Ke všem nádražím ve městě. Upozornil ji na to, zemdleně a se špetkou špatné nálady. Pokrčila rameny, ústa jí zkřivil jakýsi úsměšek.

„To on mi řekl: jdi na nádraží!“

„A kdo?“

Stála tam bez odpovědi, bez pohnutí, na pospas starým urážkám i dešti, který nyní bičoval celou čtvrť. Všechno kolem nich se kalilo, roztékalo, ulici smáčely ledové přívaly. Auta jela krokem a chodníky byly vylidněné: nikde živá dušička.

„Krucinál!“ vykřikl Martial.

Už dál nečekal, běžel do první hospody na druhé straně ulice, v běhu mu překážely tašky, které ho bouchaly do nohou.

O pár minut později si před dvěma baňatými sklenkami červeného vína, tou jeho už dost načatou, kladl otázku, jestli za ním vůbec někdy přijde. Kdo ví? Třeba byl mužem seslaným Prozřetelností a tím, že jí odnesl zavazadla, jí ulevil od minulosti. Ale ne. Tamhle už prochází před oknem, dveře se otvírají, očima prohledává sál, svažila čelo, když ho našla, a hledá si cestu mezi stoly.

Ukázal jí ještě plnou sklenku:

„Vypijte to, to vám srovná myšlenky. A zahřeje to,“ dodal vlídně, když viděl, jak se klepe, celé tělo zmítané drobným třasem a rty skoro fialové. I když ji naléhavým gestem vyzval, aby si sedla, zůstala stát, zády natočená k sálajícímu radiátoru zasazenému pod oknem.

Čas běžel.

Když si konečně sundala větrovku, nemohl se Martial ubránit obdivu ke krásné křivce jejích boků i k bujným přednostem, které dával vytušit slušivý svetřík. Řekl si, že musí být pěkně stavěná, ale že se tím moc nemění, stejně už to bylo celé zmatené.

Na okamžik se jejich pohledy setkaly. Sundala si jeho čepici a vrhla na něj zvláštní úsměv. Možná uhodla jeho myšlenky, možná se mylila v jejich přesném významu. Popuzeně odvrátil oči, přeběhl jimi po sálu a z plných plic vdechoval pach mokrého psa, do nějž se mísila všechna ubohá mužská potěšení, pivo, cigareta, kafe, ženské úsměvy. Zároveň si pomyslel, že kdyby mu byla nezkřížila cestu, byl by se touhle dobou o dvě ulice dál miloval s jinou.

„Komplikuju vám život,“ řekla.

Rozhodně měla nadání, anebo se jemu nedařilo skrývat své pocity.

„Mohl jste mě tam nechat,“ řekla důrazně a přendávala si čepici z ruky do ruky.

Skutečně. Proč ze všech těch kolemjdoucích se on jediný zastavil? Proč se tady zdržuje teď? Zašklebil se a vyzunkl sklenku do dna.

Odešad se ozývalo kašláni, výbuchy smíchu, nato bylo slyšet z juke-boxu nějaký jazz. V pravidelných intervalech se do fasády opíral příval deště a větru a rozechvíval okna členěná příčkami. Hnusné předjaří, už měsíc pršelo každý den a dnešek byl ještě hnusnější než všechny ostatní dny.

„Ani neznám vaše jméno,“ slyšel se říkat.

Zamyšleně si hladila pramen bohatých tmavě hnědých vlasů obléskaný deštěm. Už bylo lépe, i když z lehkých stahů obočí šlo uhodnout, že je dosud provazem svázaná s chodníkem, s hádkou, která ji vyhodila ven.

„Danielle.“

„A on?“

„Toulouse.“

„Jako to město?“

„Ne, jako ten malíř. Je to přezdívka.“

Vyloudila drobný, neurčitý úsměv, v němž byla zároveň hrdoost, smutek i veselí. Na tvářích, oživených vínem, vytopeným sálem a zvědavým pohledem, který na ni upíral, se jí objevily dolíčky.

„Já jsem taky umělec,“ poznamenal Martial. „Teda, pokouším se.“

Podle výrazu zájmu, který spatřil v její tváři, pochopil, že už toho řekl příliš, že se ho bude vyptávat na jeho život a pak přejde k tomu svému, ke svým malérům. Zavrtěním hlavou jí naznačil, aby nepřekračovala hranici. Teď, když cítil, že ona je z toho venku, měl už jedinou starost: co nejrychleji se jí zbavit. A jít zapomenout do teplého lůna, které ho čekalo.

Bez varování se zdvihl a sešel telefonovat do podzemí vedle toalet, z nichž se linul pach čpavku.

„Zavolal jsem vám taxíka,“ oznámil, když se vrátil. „Tady máte peníze pro případ, že... Já už musím jít,“ dodal, vzal ji za ruku a dlouze ji stiskl ve své, aby ji povzbudil.

Když mířil ke dveřím, chytila ho, pověsila se mu na rukáv a zatáhla za něj s nečekanou silou.

„Pojďte si sednout. Než přijede... Prosím vás!“

Ale když jí o pár minut později otevřel dvířka, odmítla nastoupit do auta pod záminkou, že neví, kam má jet. Šofér, napřed trpělivý, začal reptat. Musel si myslet, že jde o nějakou

manželskou hádku. Nebo o opilce. Hlavně když ve své nedbale na stranu posazené čapce vypadala zvláště, trochu rošťácky. Že by kurva? Martiala popadl vztek. „Jste jen rozmazlené děčko!“ A sotva jí to řekl, viděl ji zase sedět uprostřed chodníku, v dešti, tak bledou, tak osamělou.

Fatalistickým gestem podal šoférovi bankovku, a brzy zbyly po taxíku jen dva malé červené body pádící za novým ritem.

„Pojďte,“ řekl Martial, když posbíral síly.

Následovala ho beze slova. Řekl si, že by za ním šla kamkoliv, na hotel, do jeho postele, na konec světa, kdyby chtěl. Každopádně by byla šla s kýmkoliv.

Aby vyplnil ticho, vysvětlil jí, že ji vede k jedné přítelkyni. Ta bydlí ve velkém domě a pronajímá v něm některé pokoje studentům akademie, kde on vede ateliér kresby. Tak se seznámili.

„Je to dlouho?“

„Dva, tři měsíce.“

„Jak se jmenuje?“

„Odette.“

„Milujete ji?“

Tak ona chce být zajímavá. Protože je krásná? Protože je blázen?

Martial na ni vrhl pohled, který ji měl umlčet, a ona na něj odpověděla úsměškem plným náznaků.

„Co máte v těch taškách?“ rozcítil se. „Váží to tunu.“

„Prádlo, pár suvenýrů, knížky... Mám jednu nést?“

„Ale ne,“ řekl s úsměškem. „Aspoň jsem v rovnováze.“

Děšť se umoudřil. Poslední kapky se zračily na loužích čeřících se v lehkém větru. Večer potemněl, rozpíjely se v něm světla z výloh, světelné nápisy, kruhy kolem kandelábrů.

Došli na náměstí du Châtelain, lemované osvětlením v oknech. V italské restauraci bylo otevřeno. U Jimmyho taky, pajzl,

kam s Odette už jednou či dvakrát ze zvědavosti zašli. Před dveřmi s neony křiklavých barev probíral příchozí vyhazovač.

„Tady je to,“ řekl Martial a zastavil se před třípatrovým domem.

Zazvonil.

Přišla jim otevřít světlomasá žena. Klidných, harmonických rysů, kyprého těla stavěného pro lásku, ale dneska, kvůli dešti, kvůli té holce bylo lepší na to nemyslet.

„Pojď dál,“ řekla.

Divila se, že ho vidí v téhle společnosti? Nejspíš ano. Nicméně tak jak čekal, na sobě nedala nic znát, kromě pobavené poznámky o jejich šatech, které bude třeba usušit.

Martial je představil, a víc nevysvětloval.

Nechal je tam stát a vyšel do prvního patra, kde se uchýlil do koupelny. Přes hukot fénu neslyšel, co se dole povídá, ostatně co je mu po tom? Ať Odette tu holku ubytuje a neklade jim žádné další otázky, jemu ani jí, ani teď, ani později; Pokud jde o něj, je vyčerpaný, bez touhy, kromě jediné – uniknout z tohoto večera.

Nalezl je v obýváku osvětleném několika nazdařbůh umístěnými slabými žárovkami. To vytvářelo měkce tlumené intimní prostředí, ve kterém oko bloudilo od stínu k nevtíravému světlu.

„Tak já vás tu nechám,“ oznámil.

Odette se usklíbla. Už? Nemohla by ho alespoň vyprovodit? „Ne, radši se projdu,“ a šel si pro baloňák, z něžž v předsíni kapalo.

Když se vrátil, přijala to shovívavým úsměvem a navzájem se políbili.

Danielle, jež se s grogem v ruce tiskla k radiátoru, se k nim přidala s oděrem vlhka a rumu. Přistoupila k Martialovi, vypadala, že ho chce také políbit, a rozmyslela si to. Ve chvíli, kdy už otevřela pusu, vyslal jí pánovitě gesto prstem. Takový už

byl jeho život, kousek cesty spolu a pak sbohem, vysvětlování ani děkování není třeba.

Obě ženy ho vyprovodily na práh.

„Už se to trhá,“ řekl. „Podívejte, je vidět měsíc.“

...

Na druhý den se Martial probudil s chřipkou. Dalo se to čekat, po tom včerejším příšerném večeru. Poslední dobou se věci rozhodně moc nedařily, ale to by mělo přejít, všechno přejde, jak to řekl Danielle. Na okamžik se mu vybavila ta mladá žena sedící na chodníku, se vší tou vodou, co na ni padala z nebe, a pak ta absurdní, hrozná výprava. Martial vzdychl. Aspoň jí pomohl vstát, a teď ať už si nějak poradí.

Tok jeho úvah přerušil telefon. Nebo ho spíš prodloužil. Mezi dvěma zákaznicemi ho volala Odette z lékárny, kde pracovala. Když ho slyšela kašlat, mile mu udělala kázání, co to bylo za bláznovství, že chtěl jít domů pěšky. Kromě toho neučinila žádnou narážku na jeho chráněnkou. On sám o žádné zprávy nestál, už to nebyla jeho věc, a nikdy to nebyla věc jeho přítelkyně.

„Á, někdo tu je. Musím zavěsit. Uvidíme se brzy?“

Martial jí to slíbil. Zašel do kuchyně, vzal si dva aspiriny z krabičky uložené v jedné zásuvce a zapil je lipovým čajem. Pak se šel přichystat na cestu do akademie. Z jeho čtvrti Béguinage to byl kus cesty, ale hlas minulosti, hlas jeho sportovního mládí mu velel jít pěšky, chůzí se všechno zašlape, říkal mu, pochyby, soužení, horečka... A tentýž hlas náhle naslédle dodal:

„Ostatně podívej, už neprší. Otevři okno, cítíš to? Dnes je tepleji.“

Když Martial přišel, jeho studenti už pracovali, v kruhu okolo modelky, všichni sklonění nad svým prknem. V ateliéru

vládlo soustředěné ticho, které porušil odkašláním, a pak se ta ohromná místnost rozezněla hlukem jeho kroků, jak jí procházel napříč, aby si pověsil baloňák na věšák v temném koutě.

Podle svého zvyku zašel pozdravit modelku; jen aby během výměny několika bezvýznamných slov posoudil její pózu, dráhu bodových reflektorů, velmi často zamířených pánu bohu do oken. Seděla na židli, s pěkně vypjatou hrudí, s nohou přes nohu, blízko elektrického radiátoru. Na podlaze matrace. Na opěradle jiné židle visel župan; poblíž se povaloval pár bot na nízkém podpatku.

„Jak se máš, Josiane?“ zeptal se a cudně se vystříhal pohledu na nahotu mladé ženy.

„Dobrý,“ odpověděla a nepohnula se ani o milimetr. „A co vy, jste nachcípáný?“

Mručivě přitakal.

S prsy hruškovitého tvaru a spíše silnými stehny nebyla Josiane vyslovená kráska, ale měla vznešené držení hlavy a na požádání mohla zaujímat nejrůznější pozice nebo zůstat neko-
nečně dlouho bez hnutí a nikdy si nestěžovala.

„Musím s vámi mluvit,“ zašeptala mu, když upravoval sklon jednoho bodáku.

„Za chvíli, před kavárnou.“

Martial začal s občůzkou sálu. S kýčáním a kašláním chodil co možná nenápadně od studenta ke studentovi, se souhlasným pokývnutím nebo s tss-tss doprovázeným gestem naznačujícím, že kresba se rozvíjí špatně, aniž ovšem upřesnil, v čem – coby jediným komentářem. Ať si na to přijdou sami. Občas zvýšil tón a ochraptělým hlasem, který se hned zadrhnul, žádal modelku, aby změnila postoj:

„Póza pohyb, prosím,“ a Josiane pocházela sem a tam svou lehkou chůzí bývalé tanečnice. Póza na matraci, a natáhla se v celé délce, nehybná jak mrtvola.

O přestávce ji roztržitě sledoval očima, jak si navléká župan, obouvá boty a vychází na chodbu na cigaretu, v čemž ji někteří studenti napodobili. Jednou se mu svěřila, že právě v těchhle chvílích, kdy na sobě něco málo měla, se cítila doopravdy nahá, vydaná na pospas pohledům ostatních. Studenti, kteří zůstali v ateliéru, pracovali dál, někteří žádali o názor spolužáky, jiní dosoušeli akvarely miniaturním fénem.

Pak hodina pokračovala.

Chýlila se ke konci, když se Martial zastavil u jednoho mladého, dlouhovlasého muže celého v černém, jménem René. Byl to jeden z Odettiných nájemníků. Už se spolu u ní potkali, na chodbě nebo na schodišti; Martiala pokaždé zarazil jeho pochmurný, hrdý vzhled. Požádal ho, aby vyndal z desek všechny své letošní kresby a rozložil je po zemi v chronologickém pořádku.

Zatímco si je prohlížel, cítil Martial, jak na něm spočívá studentův pohled, sledující s horečnou pozorností jeho reakce.

„Tak co?“ zeptal se Martial. „Co si o tom sám myslíte?“

Zdálo se, že mladík je zaskočený. Zhroupl se z nohy na nohu. Když si ho teď Martial měřil pohledem, jeho oči vypadaly, že se zachvívají, jen tak tak uhnout.

„Myslím, že se motám na místě,“ připustil nakonec se svěšenými rameny.

Martial ještě pár vteřin zamyšleně zkoumal tvář, v níž se svářila nesmělost s nedůvěrou, možná s pýchou. Talentovaný hoch, ale takových už poznal řady, stejně talentovaných, ba víc. Někteří velmi rychle vynikli, jiní po létech tvrdé roboty, pro jiné to byla katastrofa. Někdy je stačila navždy odradit pouhá lehce pronesená poznámka, ledaže v nich byl neúspěch tak jako tak.

„Každá z vašich prací je zajímavá, ale když je rozložíte vedle sebe, má člověk pocit opakování, někdy samolibosti. Proč, podle vašeho názoru?“